

POZNÁMKY K VIII. KAPITOLE REGULE

Ôsma kapitola Regule pojednáva **o najvyššej autorite v Ráde a spôsobe jej voľby** ...

... spočiatku bol sám svätý František (ako zakladateľ) a príklad jeho života najvyššou autoritou v Ráde ... niekoľko rokov po svojom obrátení na jednej kapitule (v roku 1220) sa pred všetkými bratmi zriekol úradu predstaveného a ustanovil brata Petra Cattaniho, ktorého ako povedal: „*my všetci, ja i vy, chceme poslúchať.*“ A hneď sa pred ním uklonil a sľúbil mu poslušnosť a úctu (→ 2Cel 143) ... po polroku však zomrel a jeho nástupcom (v roku 1221) sa stal brat Eliáš z Cortony ...

Svätý František vyslovil tiež svoju predstavu o tom aký má byť generálny minister (→ 2Cel 185 – 186) a zostal aj naďalej morálnou autoritou Rádu (naznačuje to, okrem iného, aj List svätého Františka svätému Antonovi, ktorý je vlastne odpoveďou – nezachovanou - na jeho postoj vo veci štúdií bratov. List sa datuje do rokov 1223/24, teda do čias, kedy Rád už viedol brat Eliáš). Dá sa povedať, že takouto morálnou a duchovnou autoritou zostáva stále, ba ešte vo väčšej miere, po tom ako II. vatikánsky koncil v dekréte *Perfectae caritatis* (schválenom na 7. zasadnutí koncilu 28.októbra 1965) určil medzi všeobecnými zásadami primeranej obnovy rehoľného života **verne skúmať a zachovať ducha zakladateľov a ich vlastné zámery, ako aj zdravé tradície, keďže toto všetko tvorí dedičstvo každého inštitútu** (→ PC 2). Táto koncilová zásada podnietila v Ráde pozoruhodný rozvoj štúdií františkánskej spirituality.

Voľba generálneho ministra (sluhu celého bratstva → Reg 8,1) **sa podľa Regule koná na svätodušnej kapitule** (→ Reg 8,2) a to raz za tri roky alebo v inom, dlhšom či kratšom termíne, ako to určí generálny minister (→ Reg 8,3) ... všetci bratia ... ho musia prísne poslúchať (→ Reg 8,2) ...

... tieto **kapituly bratov** (a ich závery) **mali od začiatku charakter záväznej autority**, ako o tom svedčí list Jakuba z Vitry z Janova napísaný v roku **1216** v ktorom sa okrem iného píše: „*členovia tejto rehole sa raz ročne stretávajú na určenom mieste, aby sa potešili v Pánovi a spoločne stolovali. Z týchto stretnutí majú veľký úžitok. Na základe skúseností mnohých mužov, veľmi skúsených, vydávajú si posvätné zákony a podrobujú ich pápežskému schváleniu.*“

Narbonské konštitúcie z roku 1260 z čias, kedy bol generálnym ministrom svätý Bonaventúra, **prijali vyhlásenie z roku 1240 o tom, že Generálna kapitula je najvyššou autoritou v Ráde** ... túto zásadu obsahujú aj aktuálne Generálne konštitúcie (→ GK 173) ...

Tieto kapituly sa konali každoročne (na slávnosť zoslania Ducha Svätého – Turíce) pri kostole Panny Márie Anjelskej (Porciunkule) ... ministri zaalpských a zámorských provincií mali prichádzať raz za tri roky (→ NReg 18,2) ... ak minister a služobník celého bratstva nenariadi niečo iné (→ NReg 18,2) ... ako to generálny minister určí (→ Reg 8,3) ...

... preto nebývali vždy generálne kapituly v Porciunkule ale na rôznych miestach, napríklad: **v Narbone** (vo Francúzsku) v roku **1260**, na ktorej boli prijaté už spomenuté Konštitúcie; **v Ríme** (v Taliansku) v roku **1517**, ktorej predsedal sám pápež Lev X. a závery ktorej rozhodli o vydaní pápežskej buly *Ite et vos in vineam meam*, ktorou sa definitívne rozhodlo o rozdelení konventuálov a observantov na dve organizačne samostatné vetvy františkánskeho Rádu; **v Burgose** (v Španielsku) v roku **1523**, na ktorej sa rozhodlo o zriadení Provincie Najsvätejšieho Spasiteľa z už jestvujúcej uhorskej observantskej vikárie, ktorá vznikla v roku 1444 ...

... aktuálne Generálne Konštitúcie stanovujú, že generálna kapitula sa má sláviť vždy **za šesť rokov** na sviatok zoslania Ducha Svätého **na mieste, ktoré určí generálny minister** po vypočutí pléna Rádovej rady (→ GK 190 §1) ...

Generálna kapitula má byť pravým znakom bratského spoločenstva celého Rádu*. Jej úlohou je skúmať a udržiavať dedičstvo a život Rádu, vyhľadávať nové cesty a prostriedky pre rast Rádu a rozvíjať prispôsobenú obnovu; vydávať vlastné zákony, voliť najvyššie vedenie Rádu, totiž *generálneho ministra* (→ GK 196) generálneho vikára a generálnych definítorov a tiež *prejednávateľ iné dôležitejšie záležitosti* (→ GK 188).

** Povinnosť účasti na kapitule majú členovia vedenia Rádu, provinciálni ministri (ak nemôžu, tak ich vikári; ak ani tí, potom iný brat určený definítorom príslušnej Rádovej jednotky), kustós Svätej Zeme a voliči určení podľa predpisu Generálnych stanov (→ GK 192; GS 136 §§2,3,4; 137) ... kapitula môže využiť prácu odborníkov, ktorých účasť na kapitule presne určí (rokovaci) poriadok Kapituly (→ GS 136 §5)*

Pretože úrad generálneho ministra bol pôvodne považovaný za doživotný, stanovuje Regula možnosť zvoliť si iného, ak by *niekedy všetkým ministrom a kustódom bolo zrejmé, že generálny minister nie je súci pre službu a pre spoločné blaho bratov* (→ Reg 8,4). **Táto zásada sa praktizovala až do roku 1506**, hoci dovtedy z celkového počtu 41, bolo iba 18 takých, ktorí zastávali tento úrad až do svojej smrti a takmer vždy po jeho krátkom trvaní. Dvanásť zložili svoj úrad z dôvodov povýšenia na biskupskú hodnosť alebo menovania za kardinálov.

(→ tak napríklad sv. Bonaventúra bol v roku 1273 menovaný pápežom Gregorom X. za kardinála a poverený prípravou a účasťou na lyonskom koncile; z toho dôvodu zložil úrad generálneho ministra na generálnej kapitule v roku 1274)

Aktuálne Generálne konštitúcie stanovujú trvanie úradu generálneho ministra na šesť rokov; po ich uplynutí môže byť opätovne zvolený, avšak iba na ďalších šesť rokov (→ GK 196)

Úrad generálneho ministra môže platne prijať ten, ktorému uplynulo aspoň 10 rokov od zloženia slávnostných sľubov (→ GK 183). Ak sa úrad generálneho ministra uprázdni rok alebo viac pred slávením generálnej kapituly (na slávnosť Zoslania Ducha Svätého), vtedy do dvoch mesiacov zvolá **generálny vikár** oprávnených zvoliť nového generálneho ministra na doplnenie šesťročia (→ GK 201 §1) ... ak chýba do slávenia generálnej kapituly menej ako rok; riadenie Rádu preberá **generálny vikár** (→ GK 201 §2).

... po svätodušnej kapitule jednotliví ministri a kustódi* ... môžu ešte v tom roku vo svojich kustódiách zvoliť bratov na kapitulu (→ Reg 8,5)

** predstavení menšej organizačnej jednotky ako provincia (... aj miestni predstavení – gvardiáni)*

Provinciálna kapitula je najvyššou autoritou provincie a má analogické kompetencie ako generálna kapitula (→ GK 215 §§1,2) ... od roku 1239 mali takéto kapituly reprezentatívnu štruktúru a nezúčastňovali sa na nich už všetci bratia ... aktuálne Generálne stanovy určujú ich konanie **každé tri roky** (→ GS 159 §1) ... predsedajúcim kapitule na ktorej sa má zvoliť provinciálny minister, je generálny minister alebo jeho delegát (vizitátor); ostatným kapitulám predsedá provinciálny minister (→ GS 159 §2) ... účastníkmi provinciálnej kapituly sú bratia menovaní podľa úradu v Generálnych a Partikulárnych stanovách (→ GS 161 §1).

Generálne kapituly rovnako ako aj provinciálne a miestne sú spôsobom a formou aktívneho bratského dialógu a spoluzodpovednosti za Rád na jednotlivých organizačných stupňoch (celosvetovom – regionálnom – miestnom) jednotlivé spoločenstvá ako aj jednotliví bratia môžu predkladať kapitule svoje úvahy a návrhy (→ Can. 631 §3 CIC → GK 189 §3; GS 160 §2).